

Легенда про Христофора

Віра Вовк

Тільки старий панотець хвалив собі придуркуватого. Кажуть, що раз, коли потік зірвав кладку, він переніс на плечах панотця з Найсвятішими Тайнами на другий берег. Хоч кривий був, та мав силу. Бігмечки правда! Відтоді і прозвали його Христофором. Був потрібний, як латка на стару сорочку. Бувало, загорить десь хата улітку, то Христофор, ще заки хто отямиться, полізе на дзвіницю бити в дзвони; замотається кому вівця в дерен — Христофор віднайде й приведе до колиби. Убогі й багаті знали його. А вже найкраще, то певно діти, бо він приносив їм із гір іграшки з дерева: пранички, цебрики, мисники — чого душа забажає. Тільки діти, як діти: візьмуть іграшку в жменю і розпурхнуться, як горобці, ще й обкидають сараку грудками снігу. Христофор не боронився, не відгрозювався. Шкандибав собі спокійно туди, звідки прийшов. Ніхто не знав, з чого він жив, бо ж іграшки були за "простибіг", не за гроші. Приймав часом запросини в сінях на куліш з гусянкою або на бурякові голубці з салом, як приходили свята. То було все.

Одної божої днини шкутильгав собі Христофор через лісок і надібав малу капличку при поляні. Пристанув, перехристився і підійшов ближче.

— Слава Йсу!.. — сказав несміло.

— Навіки слава! — відповіла Мати Божа. Вона сиділа на дерев'янім незастеленім ослоні і тримала на колінах сонного Ісуса. Вітер свистав і калатав капличкою, як повною маківкою, здавалося, що перекине її. Христофор подивився на Ісусові босі ніжки і промовив:

— Ти змерз, сарака. Тримав ноги так близько свічника, що свічки їх геть обкоптили. Твої ноги — маленькі: з двох волоських горіхів можна б Тобі зробити постолі.

Ще Ісус не прочунав, коли на його ногах були два нові постільці з горіхової лушпинки.

— Як тепло, Мамко! — кликнув Ісусик. — Хотілося б стрибати й бігати по верхах.

Христофор зрадів і пошпирав у своїх бесагах. Він витягнув гарний топірець і положив Ісусові в руку:

— Щоби мав, як будеш ходити по наших верхах.

Потім поклав коло Матері Божої малу масляничку.

— Матінько Божа, Твій Син такий марненький, зовсім не підріс від останнього року. Зроби Йому свіже масельце, щоб не їв пісного хліба і ріс здоровий.

— Зроблю, спасибі, Христофоре, — відповіла Богородиця, а Ісус дав йому свій зелений прутик і сказав, щоб він зробив собі з нього сопілку. Христофор вдарив три поклони, бо то було вперше, що йому якась дитина щось дарувала.

— Вже йдеш? — спитав Ісус. — Але прийди ще, добре? Ніхто не грається зі мною. Як упаде сніг, поїдемо разом саньми, добре?

Тепер Христофор підстрибнув весело на своїй кривій нозі. Гей, тож то будуть свята

для нього! Тож то дивуватимуться всі люди, як він поїде саньми з Ісусом через село аж до церкви!

У селі люди вже дивувалися, що Христофор такий радий. Балакав, сміявся, навіть бурмотів коломийку. А вже як зробив собі сопілку і почав вигравати на ній "гуцулки" й "дрібущечки", то всі повідчиняли роти з дива.

Але під Різдво Христофор занедужав і ліг на лаву. Минули свята, впав сильний сніг, аж тут пізно під Щедрий Вечір чує, як хтось добувається до повітки і кличе слабким голоском:

— Христофоре, відчини мені.

Підвівся з лави і виглянув, а там стояв Ісус з лісової каплички й дрижав усім тілом.

— Поїдеш зі мною саньми, Христофоре? — спитала дитина, обнявши його рученьками за шию.

— Поїду, конику срібленький, але Ти ходи завітисся до колиби.

— Ой, не можу я втісися в тебе, бо моя Мамка в лісі сама замерзає. Тріє Царі принесли срібло-злото, але нам твого кептаря треба, бо навіть нема овець і вола, щоб нас нині завітис.

Христофор притулив Дитятко до себе і сів у сани. Поїхали. Дзеленькали весело дзвоники. Придорожні дерева клонилися перед ними до землі, з капличок і церков вибігали мальовані святі поздоровити їх з Різдвом Христовим і черпати свячену воду з потоку, через який вони проковзнулися. Дзвони роздзвонили щедрівки по дзвіницях, але люди спали.

Коли приїхали до каплички, Христофор поклав Ісуса легенько на коліна Марії і обгорнув їх разом своїм кептарем.

І Христофорові зробилося любо й тепло, хоч колядники з зорею, що верталися вдосвіта з другого села, знайшли його замерзлого коло каплички.